

Apostlenes gjerninger 2:1–11

Sentralt vers: «Da ble de alle fylt av Den Hellige Ånd og begynte å tale i andre tungemål etter som Ånden ga dem å forkynne» (Apg 2:4).

Gratulerer med dagen! I dag feirer vi dagen da Den Hellige Ånd ble gitt til kirken.

Pinsedagen i Apostlenes gjerninger 2 markerer et avgjørende vendepunkt i frelseshistorien. Det som begynte med en liten gruppe disipler samlet i et rom i Jerusalem, har utviklet seg til en verdensomspennende historie om Guds nærvær og kraft. Midt i fortellingen står vers 4 som hovedbudskapet i teksten: «Da ble de alle fylt av Den Hellige Ånd.» På gresk peker teksten på noe radikalt. Ordet «**hapantes**», altså «alle», understreker at Ånden ikke gis til en religiøs elite, et presteskap eller en privilegert klasse, men til hele fellesskapet. Pinse forteller derfor om en Gud som møter vanlige mennesker med sitt nærvær og gjør dem til bærere av evangeliets håp for verden. I en tid hvor mennesker ofte deles etter etnisitet, språk og sosial bakgrunn, peker pinse mot et fellesskap dannet av Ånden og samlet rundt Guds store verk gjennom Kristi død og oppstandelse.

Fortellingen begynner med venting. Disiplene var samlet slik Jesus hadde befalt dem. De levde i en mellomtid mellom oppstandelsen og misjonsoppdraget. De visste at Kristus levde, men de hadde ennå ikke mottatt kraften som skulle utruste dem for oppgaven. Så bryter himmelen inn i historien. En lyd som av et mektig stormvær fylles huset, og ildtunger setter seg på hver enkelt av dem. Matthew Henry understreker at vinden symboliserer Guds livgivende kraft, på samme måte som Guds pust gav liv ved skapelsen. Den Hellige Ånd kommer ikke tilfeldig eller stille, men med kraft som viser at Gud selv handler. Ilden peker på hellighet og guddommelig nærvær. Men alle disse tegnene leder frem til vers 4: «Da ble de alle fylt av Den Hellige Ånd.» Først da Ånden fylte dem, begynte den bevegelsen som du og jeg er en del av i dag. Kirken blir ikke født gjennom menneskelig organisering eller strategisk planlegging, men gjennom Åndens fylde.

Ånden hviler ikke bare over Peter eller apostlene, men over hele fellesskapet. Dette sier noe om et viktig nytestamentlig prinsipp: Gud utrustet hele sitt folk til tjeneste. Teologen Ajith Fernando peker på at Lukas fremstiller kirken som et Åndsfylt fellesskap hvor alle troende deltar i vitnesbyrdet om Kristus. Den Hellige Ånd gis ikke bare for personlig oppbyggelse, men for oppdrag. Derfor begynner disiplene straks å tale «i andre tungemål etter som Ånden ga dem å forkynne.» Språkundere er ikke et mål i seg selv; det er et redskap for å kommunisere evangeliet. Ånden driver kirken utover seg selv og inn mot verden.

Uttrykket «etter som Ånden ga dem å forkynne» bærer også en profetisk dimensjon. På gresk peker det mot inspirert, frimodig og offentlig tale. Uttrykket brukes flere steder i Apostlenes gjerninger om profetisk forkynnelse. Pinse handler derfor ikke bare om en indre erfaring, men om offentlig vitnesbyrd. Den Hellige Ånd gjør mennesker i stand til å tale sant i verden. Disiplene som tidligere skjulte seg bak lukkede dører, går nå ut offentlig og vitner om Kristus. Ånden gir dem ikke bare ord, men også mot. Derfor blir pinsen et korrektiv til enhver kultur som forsøker å gjøre tro privat, taus eller irrelevant i møte med samfunnet. En Åndsfylt kirke kan ikke bare være opptatt av religiøs komfort; den er kalt til å bære håp og sannhet inn i offentligheten.

Det greske uttrykket **glōssais** («språk» eller «tunger») peker ikke bare på lyd, men også på identitet, tilhørighet og menneskelig verdighet. Derfor får språkunderet en dyp symbolsk betydning når det leses i lys av Babel-fortellingen i 1. Mosebok 11. I Babel førte menneskelig stolthet til språkforvirring og splittelse. På pinsedagen skaper Gud forståelse midt i språkmangfoldet. Forskjellene mellom folkene blir ikke fjernet, men evangeliet sprenger grensene mellom dem. Gud gjør ikke alle mennesker kulturelt like; han møter dem på deres eget språk og i deres egen historie. Derfor listes folkeslagene opp i teksten: folk fra Partia, Media, Elam, Egypt og Arabia. Lukas viser at evangeliet fra første stund var for alle. Når folkemengden utbryter: «Vi hører dem tale om Guds storverk på våre egne språk», blir det tydeliggjort at sentrum ikke er menneskers innsats, men Guds handling gjennom historien. Dette gir teksten sterk sosial og kulturell relevans i vår egen tid. Pinse blir en motfortelling til nasjonalisme, fremmedfrykt og kulturell eksklusivitet, fordi Ånden skaper fellesskap uten å utslette forskjeller. Den peker mot et fellesskap hvor mennesker fra ulike språk, kulturer og historier kan høre til sammen, ikke gjennom likhet, men gjennom Guds forsonende nærvær.

Men teksten handler om mer enn bare geografisk mangfold. Midt i Jerusalem oppstår et nytt offentlig rom hvor mennesker som ellers ville vært adskilt av språk, kultur og historie, samles rundt det Lukas kaller **ta megaleia tou Theou** – «Guds storverk». Dette uttrykket viser til Guds mektige handlinger i historien: frelse, håp og gjenopprettelse, fullt åpenbart i Jesus Kristus. Nettopp derfor får pinse også en dypt personlig betydning. Disiplene ble ikke bare undervist; de ble fylt av Ånden. Frykt ble vendt til frimodighet. Matthew Henry skriver at Ånden åpnet både hjertene og munnene deres. Vanlige mennesker ble bærere av Guds nærvær og vitnesbyrd i verden. Men Åndens gjerning handler ikke om å løfte frem mennesket; den handler om å gjøre Kristus synlig. Ånden peker alltid mot Jesus – den korsfestede og oppstandne Herre – og former mennesker i hans bilde. Derfor reiser Peter, som tidligere fornektet Jesus, seg nå med frimodighet og forkynner ham offentlig. Pinse viser hvordan Ånden gjør Jesu liv, kjærlighet og

sannhet levende i menneskene: Han forvandler frykt til håp, passivitet til vitnesbyrd og isolasjon til et liv i fellesskap med Kristus og andre.

Avslutningsvis peker pinsedagen mot Guds fremtid for verden – en fremtid som leder frem mot bildet i Johannes' åpenbaring 7:9, hvor mennesker fra alle folkeslag, stammer, språk og nasjoner står samlet foran tronen. Babels splittelse får ikke det siste ordet. Gjennom Jesus Kristus åpner Gud en ny vei hvor mennesker igjen kan finne fellesskap med Gud og med hverandre.

Derfor lyder pinsebudskapet fortsatt inn i vår tid – midt i krig, polarisering, åndelig tomhet og likegyldighet: Den Hellige Ånd gir mennesker kraft til å vitne om Kristus med håp, kjærlighet og frimodighet. Apostlenes gjerninger 2 er derfor ikke bare en fortelling om fortiden, men en levende invitasjon og en utfordring til kirken i dag. Pinse kaller oss til å leve som en ny menneskehet formet av Gud i Kristus – et folk som bærer håp der mennesker opplever håpløshet, bygger broer der samfunnet reiser murer, og vitner om Kristus både med ord og handling. Gud søker fortsatt mennesker han kan fylle med sin Ånd. Ikke perfekte mennesker, men åpne mennesker. Mennesker som er villige til å la Gud forvandle frykt til tro, likegyldighet til kjærlighet og stillhet til vitnesbyrd.

Derfor stiller pinse oss spørsmålet: Ikke bare hva som skjedde den gangen i Jerusalem for 2000 år siden, men også om vi i dag vil gi Den Hellige Ånd rom til å virke i våre liv, våre menigheter og våre fellesskap. Vil vi åpne våre hjerter, slik at Kristus igjen kan bli synlig gjennom sitt folk? Vil vi la Ånden fylle oss med en kjærlighet og frimodighet som gjør at verden på nytt får se glimt av Guds storverk? Må Gud skape rom i våre hjerter for sitt nærvær, slik at verden igjen kan få erfare pinsens under. Amen.